

Potetoptak. Foto: Melsom videregående skole .

Del 2: Landbruksplan – handlingsdel 2014 – 2018

Vedtatt av kommunestyret 27.10.2014 – KSAK 122/14

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. INNLEDNING	3
2. TEMAOMRÅDER OG TILTAK FOR PERIODEN 2014 - 2018	4
2.1. HOVEDTEMA - JORDVERN	4
2.2. HOVEDTEMA - MATPRODUKSJON	5
2.3. HOVEDTEMA – KLIMA OG MILJØ	7
2.4. HOVEDTEMA – LANDBRUKSRELATERT NÆRINGSUTVIKLING	9
2.5. HOVEDTEMA - SKOGBRUK	12
2.6. HOVEDTEMA – FORVALTNING, INFORMASJON OG OMDØMMEBYGGING	13

1. Innledning

Handlingsdelen er en nærmere beskrivelse av de prioriterte tiltakene som skal gjennomføres i planperioden. Dette er tiltak som skal gjennomføres for å oppnå målsettingen med landbruksplanen. Gjennomføring av tiltakene skal bidra til en effektiv bruk av ressursene, både økonomiske og personmessige.

Det er mange tema og problemstillinger, og det er mye å gripe fatt i. Ut i fra de ressursene som er tilgjengelige, må det prioriteres et begrenset antall tiltak. Andre tiltak må komme med etter hvert som prioriterte tiltak er gjennomført og handlingsdelen rulleres. Det er viktig å understreke at de tiltak som foreslås i handlingsplanen kommer i tillegg til ordinære arbeidsoppgaver.

Handlingsdelen er delt i hovedtemaene:

- Jordvern (sikre og utvikle de matproduserende arealene)
- matproduksjon,
- klima og miljø,
- landbruksrelatert næringsutvikling,
- skogbruk,
- forvaltning, informasjon og omdømmebygging.

Hvert av hovedtemaene har ett overordnet mål, delmål og tiltak for å nå målene. Ansvar for tiltakene vil ligge både til kommunen, men også til næringen selv.

2. Temaområder og tiltak for perioden 2014 - 2018

2.1. Hovedtema - jordvern

Hovedmål	Verne om og sikre dyrket mark for fremtidige generasjoner.
Delmål	<ul style="list-style-type: none"> • Opprettholde de store sammenhengende landbruksarealene. • Legge forholdene til rette for kontinuitet i drift av landbruksjord. • Økt fortetting i allerede sentrumsnære områder. • Ved omdisponering av matjord bør alternativer for nydyrking foreligge.
Bakgrunn	Matjorden er en knapphetsressurs som vi bør overføre til fremtidige generasjoner i den stand den er i dag eller bedre (bærekraft). Norges befolkning er stigende og verdens befolkning har mer enn doblet seg på de siste 50 årene. Dette setter store krav til ivaretagelse av grunnlaget for å kunne drive matproduksjon.

Tiltak	Fortetting.
Bakgrunn	Horten kommune har en befolkningsvekst på 1 % pr. år og forventet antall innbyggere i 2040 er 36 000. E18 og ny jernbane gjør at avstanden til Oslo blir mindre, og det blir mer attraktivt å flytte hit. Skal vi få til dette uten å bygge ned all matjorda er vi nødt til å tenke fortetting i bykjernen. Både i forhold til livsviktig matproduksjon og klimahensyn er dette en viktig strategi. Arealøkonomisering med bygging i høyden samt ombruk av arealer er viktig.
Aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Definere sentrumskjernen. • Oppgradere kartleggingen av fortettingspotensialet i sentrum. • Fortette i sentrum og tettstedene. • Utforme byrommet med hensyn til gode oppvekstvilkår og tilrettelagt for alle. • Ved omdisponering av dyrket mark skal nydyrking vurderes. • Redusere arealet som benyttes til overflateparkering i sentrum.
Ansvar	Plan- og utbyggingstjenester og Enhet for kommuneutvikling.
Fremdrift	Avklares i forbindelse med revisjon av kommuneplan samt sentrumsplan.

2.2. Hovedtema - matproduksjon

Hovedmål	Horten kommune skal bidra med sin andel for å nå nasjonalt mål om økt matproduksjon i takt med en økende befolkning i Norge.
Delmål	<ul style="list-style-type: none"> • Opprettholde allsidig matproduksjon. • 15 % av matvarer som kan produseres i Horten er økologiske i 2020. • Øke produksjonen av grønnsaker, frukt, bær og poteter, matkorn og proteinvekster. • Styrke kraftforkrevende produksjoner. • Opprettholde den grovforbaserte husdyrproduksjonen.
Bakgrunn	<p>Å produsere nok, trygg og variert mat av god kvalitet er den viktigste oppgaven landbruket løser for samfunnet. Matsikkerhet er således et sentralt overordnet mål. Regjeringen har et mål om at 15 % av matproduksjonen og matforbruket skal være økologisk i 2020.</p> <p>I Vestfold har et bredt partnerskap utarbeidet "Handlingsplanen for utvikling av økologisk produksjon og forbruk i Vestfold 2010-2015". Den planen samt plan for "Foregangsfylket økologisk grønnsaksproduksjon" skal legges til grunn for arbeidet i Vestfold.</p>

Tiltak	15 % andel økologisk mat og kortreist mat i kommunale virksomheter innen 2020.
Bakgrunn	Det er et nasjonalt mål å øke produksjonen og forbruket av økologisk mat innen 2020. I den forbindelse har Vestfold blitt et foregangsfylke for økologisk grønnsaksproduksjon
Aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Etablere samarbeids- / arbeidsgruppe. • Kartlegge behovet for innkjøp av økologisk mat til kantiner, skoler, barnehager og sykehjem. • Kartlegge muligheter for og kostnadene ved innkjøp av økologisk og kortreist mat. • Kommunen ønsker å se på mulighetene for å utvide bruken i kommunens storkjøkken.
Ansvar	Kommunalområdene teknisk, helse og oppvekst i samarbeid med Plan og utbyggingstjenester.
Fremdrift	2014 – 2020.

Tiltak	Økt satsing på drenering
Bakgrunn	Det er behov for å opprettholde og aller helst øke avlingene. God drenering sørger for god plantevekst og nyttiggjøring av tilgjengelige næringsemner. Når dette grunnlaget er på plass er det lettere å tilpasse gjødsling og få effektiv ugrasbekjemping på arealene. God drenering er et tiltak som ligger i bunn for avlingsøkning for de ulike planter som dyrkes.
Aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Grøfting. • Informasjon om tilgjengelige tilskuddsordninger.
Ansvar	Plan og utbyggingstjenester, organisasjonene og grunneierne.
Fremdrift	2014 – 2016.

2.3. Hovedtema – klima og miljø

Hovedmål	Landbruket skal være en del av løsningen på klimautfordringen ved bærekraftig forvaltning av matjord, matproduksjon og skogbruk.
Delmål	<ul style="list-style-type: none"> • Senest i 2016 skal utslippene fra jordbruket være redusert med 5 % (basis i 2009-tall). • Senest i 2016 skal utslippene fra husdyrholdet være redusert med 5 %. • Øke CO2 bindingen i skogen. • Øke bruken av lokal produsert bioenergi. • Redusere erosjon fra åpen åker.
Bakgrunn	Det nasjonale miljømålet for klima er at den globale middeltemperaturen ikke skal stige mer enn 2 grader sammenlignet med førindustrielt nivå. Horten kommune reviderte sin klima og energi plan i 2011. Landbruket er omtalt som en viktig del i denne planen. Planen legger opp til at hele kommunen skal være klimanøytral innen 2030 og at kommunens egen virksomhet skal være klimanøytral innen 2020.

Tiltak	Økt bruk av bioenergi i landbrukets bygg.
Bakgrunn	Økt vekst i skogen og god tilgang på flis gjør at det bør satses mer på bioenergi enn i dag. Trevirke anses som klimanøytralt og økt bruk av bioenergi vil erstatte fossil energi og elektrisk strøm.
Aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Fyre, varme og kjøle med bruk av bioenergi. • Informasjon.
Ansvar	Grunneiere og Plan og utbyggingstjenester.
Fremdrift	2014 – 2020.

Tiltak	Sikre utsatte områder langs bekker og elver for ras.
Bakgrunn	Nesten hele Horten kommune består av marin leire som havavsetninger fra slutten av siste istid. Dette gjør at det er mye ras langs elve- og bekkekanter i Borrevassdraget som er med og påvirker vannkvaliteten i Borrevannet og videre ut i Oslofjorden. Det er viktig å hindre tap av dyrket mark og redusere utgraving i svinger og i elven.
Aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Steinsetting.
Ansvar	Grunneiere og organisasjonene.
Fremdrift	2014 – 2020.

Tiltak	Bedre vannkvalitet i Borrevannet med sideelver.
Bakgrunn	Norge har sluttet seg til EU sitt vannrammedirektiv og har innført sin egen forskrift for dette. Hovedresultatet av dette er at innen 2021 skal vassdragene ha en god kvalitet. Det er gjort et større arbeid på å tallfeste utslippsreduksjoner av fosfor til vassdrag. For Horten kommune sin del så dreier dette seg om reduksjon på 695 kg fosfor årlig hvor landbruket må avlaste halvparten (350 kg pr./år). Gjennomføringsfasen vil være i perioden 2016 – 2021.
Aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Utsatt jordarbeiding på brattlendt kornareal, erosjonsklasse 3 og 4. • Vegetasjonssoner mot vassdrag. • Fangdammer. • Andre hydrotekniske tiltak.
Ansvar	Grunneiere og Plan og utbyggingstjenester.
Fremdrift	2016 -2020.

Tiltak	Økt bruk av tre i kommunale nybygg.
Bakgrunn	<p>Tre er et naturlig og anvendelig materiale som kan erstatte mer energi- og utslippsintensive bygningsmaterialer. Bruk av massivtre og limtrekonstruksjoner gir nye konstruksjonsmessige muligheter. Etter hvert som nye bygg blir mer energigjerrige og bruker stadig mindre stasjonær energi, vil klimagassutslipp fra bygningsmaterialene utgjøre en større andel av et byggs klimabelastning.</p> <p>Kommunen er en større byggherre og vil ha behov for å gi sitt bidrag til eget klimaregnskap. Vurdering av tre som alternativt byggemateriale ved større byggeprosjekter må foretas og velges der dette er kostnadseffektivt.</p>
Aktiviteter	I kommunens egne byggeprosjekter skal tre som bygningsmateriale vurderes og nyttes der dette er kostnadseffektivt.
Ansvar	Kommunalområde teknisk og Plan og utbyggingstjenester.
Fremdrift	2015 – 2020.

Tiltak	Tilrettelegging for bruk av biorest fra GreVe biogassanlegg AS, Tarandrød som gjødsel og jordforbedringsmiddel.
Bakgrunn	<p>GreVe Biogass AS er et nystartet selskap eid av Vesar AS, Grenlandskommunene samt Horten og fire andre Vestfold kommuner. Biogassanlegget skal håndtere og omdanne matavfall fra disse kommunene til biogass som kan nyttes til bruk i busser og renovasjonsbiler. Anlegget skal stå ferdig i 2015 og skal benytte store mengder husdyrgjødsel som erstatning for prosessvann.</p> <p>Bioresten som blir igjen skal tilbakeføres til dyrket mark som gjødsel og jordforbedring. Horten kommune ligger i gunstig avstand fra Tarandrød. Det er gjort avtaler for leveranser av 50 000 tonn biorest. Ved full produksjon vil det være behov for flere lagerplasser for biorest. Disse må ligge i tilknytning til dyrket mark, og på grunn av stor masse må de plasseres på grunn som tåler vekten.</p>
Aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Kartlegge interessen blant brukerne i Horten. • Informasjon om ordningen. • Utsjekk i kart med hensyn på fare for kvikkleireras
Ansvar	Plan og utbyggingstjenester og bondelaget.
Fremdrift	2015 – 2016.

2.4. Hovedtema – landbruksrelatert næringsutvikling

Hovedmål	Verdiskapingen basert på mat-, kultur-, natur- og aktivitetsbaserte opplevelser skal økes innen 2018.
Delmål	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle det bynære landbruket. • Øke antallet Inn på tunet gårder. • Utvikle tilbud til barnehager og skoler. Gårdsbesøk og annen form for undervisning om landbruket. • Utvikle gårdsturisme (mat og overnatting) særlig med tanke på gående og syklende (Nasjonal sykkelrute nr. 1, Kyststien og en mulig fremtidig pilegrimsled).
Bakgrunn	Rammebetingelsene for norsk landbruk har endret seg og vil fortsette å endre seg. Utviklingen viser et behov og ønske om sterke satsing på ulike landbrukstilknyttede næringer. Landbrukets bygnings- og arealressurser kan tas i bruk på nye måter.

Tiltak	Kanalisere allmennhetens bruk av landbruksarealene.
Bakgrunn	Innbyggertallet i Horten er forventet å øke til 36 000 i 2040. Det er med andre ord mange mennesker som vil ha behov for å bruke landbrukets utmarksarealer som rekreasjonsområde også i fremtiden. Denne befolkningsøkningen gjør at det er viktig fortsatt å legge til rette for ridentier, turstier med mer i tillegg til å informere om allemannsretten og de muligheter og begrensninger den legger for adgangen til å ferdes i naturen. Kanaliserer og legger til rette for allmennhetens ferdsel for å minimere konfliktene mellom jord- og skogbruksproduksjon og friluftsliv og rekreasjon.
Aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Utvidelse av stinettet. • Informere om allemannsretten.
Ansvar	Organisasjoner, grunneiere og Plan og utbyggingstjenester.
Fremdrift	2014 – 2018.

Tiltak	Fredete kulturminner skal inngå som del av verdiskapingen for landbruket i Horten kommune.
Bakgrunn	Horten kommune har mange automatisk fredete og nyere tids kulturminner. Det er et stort spenn i utbredelse, alder og kulturminner fra Borrehaugene til bygdeborger, kullgroper og eldre gårdsbygninger. Tiltaket skal sikre og synliggjøre kulturminneverdiene i landbrukets kulturlandskap. Det skal minimalisere faren for skade på og tap av fredede kulturminner som følge av landbruksdrift samtidig som kulturverdiene kan øke verdiskapingen i landbruket ved aktiv skjøtsel, tilrettelegging og synliggjøring.
Aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Veilede grunneiere og bønder i Horten kommune med å registrere eventuelle nye kulturminner, rydde kjente kulturminner for vegetasjon, tilrettelegge og synliggjøre kulturminnene. • Veiledning til dem som ønsker å søke om statlige og fylkeskommunale midler til videre arbeid for sikring av kulturminnene og bidrag til å kunne skape næring ut av kulturminnene.
Ansvar	Plan- og utbyggingstjenester og Kulturhus og kulturformidling, næringsorganisasjonene, Borre grunneierlag og frivilligheten.
Fremdrift	2015 – 2016.

Tiltak	Nye områder for Inn på Tunet
Bakgrunn	Horten kommune har siden 2002 erfaring fra Inn på tunet som aktivitets- og avlastningstilbud for demente. Kommunen har gode erfaringer med ordningen, og ønsker å se på mulighetene for å utvide tilbudet til flere deler av kommunens tjenesteproduksjon.
Aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Utrede muligheter innenfor Horten kommunes ansvarsområder og tjenesteproduksjon (folkehelsekoordinator, helse, skole og barnehage i samhandling med Plan- og utbyggingstjenester). • Veilede med hensyn på virkemidler og krav til søknader og godkjenninger.
Ansvar	Plan- og utbyggingstjenester, organisasjonene og bønder.
Fremdrift	2015 – 2018.

Tiltak	Tilrettelegging for hest som brukes i fritidsaktiviteter.
Bakgrunn	Stort hestetall i kommunen. Hest er en viktig fritidsaktivitet for mange yngre. Samtidig kan bruk av hest være en kilde til spredning av floghavre, usikkerhet og trafikkfare.
Aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Avtaler for leie og bruk av grunn.
Ansvar	Hesteeiere og grunneierlaget.
Fremdrift	2014 – 2018.

Tiltak	Arbeide for at landbruket blir en del av Hortens reiselivsstrategi.
Bakgrunn	Landbruket har ressurser til å kunne utvikle produkter og tjenester på gården innenfor områder som aktivitetsbaserte opplevelser, mat og kultur. Reiselivet er en av verdens største næringer og øker stadig. Demografiske endringer i befolkningen vil påvirke reiselivet og etterspørselen i et lengre perspektiv. Det er et økende fokus på miljø, opprinnelse, autentisitet, lokalt forankrede produksjonsmetoder og produkter.
Aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Landbruket gjør sine ressurser kjent for det etablerte reiselivet. • Landbruket må øke sin kompetanse om reiseliv generelt og opplevelses- og attraksjonsutvikling spesielt. • Øke samhandling og bygge nettverk.
Ansvar	Plan- og utbyggingstjenester, bønder, landbrukets organisasjoner og organisasjonen som ivaretar vertskapsfunksjonen i Horten.
Fremdrift	2014 – 2018.

2.5. Hovedtema - skogbruk

Hovedmål	Verdiskapingen i skogen skal økes innen 2018 gjennom aktiv foryngelse, ungsogspleie og vedlikehold og utbedring av skogsveinettet.
Delmål	<ul style="list-style-type: none"> • Skogressursene i Horten skal forvaltes bærekraftig med sikte på verdiskaping, biologisk mangfold, hensyn til landskap, friluftsliv og kulturverdiene i skogen. • Karbonbindingen i skogen skal minst opprettholdes på dagens nivå.
Bakgrunn	Skogområdene i Horten er høyproduktive og inneholder alle landets treslag. Skogene ligger spredt i kulturlandskapet og blir mye brukt som nærtur områder. Det er en utfordring å nytte hele produksjonspotensialet i bynære områder.

Tiltak	Skogsveinettet – registrering og utbedring.
	<p>Skogbruket er avhengig av et godt drifts og skogsveinett. Utviklingen i klimaet med færre dager med tele om vinteren setter større krav til et godt utbygd veinett.</p> <p>I tettbygde strøk er dette spesielt viktig for å unngå kjøreskader når skog skal avvirkes og tømmer kjøres ut til en leggeplass hvor det hentes med tømmerbil. Kravene til veikvalitet som stigning, bredde og kurvatur har økt i forbindelse med at det er blitt godkjent større vogntoglast.</p>
Aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Registrering av eksisterende skogsveier. • Utrede behovet for oppgradering. • Utrede behovet for nyanlegg, tettere skogsveinett.
Ansvar	Plan og utbyggingstjenester og skogeiere.
Fremdrift	Prosjektorganisering 2014 – 2016.

Tiltak	Øke aktiviteten i skogbruket i Horten kommune.
Bakgrunn	Ny skogbruksplan er bestilt for 60 % av arealet i Horten kommune. Skogbruksplanen skal leveres i 2014. I tilknytning til slik fersk ressursoversikt er det vanlig å øke aktiviteten i skogen. Dette gjelder både avvirkning samt planting og ungsogspleie.
Aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Skogbruksplankurs. • Prosjekt for økt ungsogspleie.
Ansvar	Plan og utbyggingstjenester i samarbeid med skogeierlaget.
Fremdrift	Prosjektorganisering 2014 – 2016.

2.6. Hovedtema – forvaltning, informasjon og omdømmebygging

Hovedmål	Landbrukets omdømme ivaretas gjennom god landbruksforvaltning og godt informasjonsarbeid.
Delmål	<ul style="list-style-type: none"> • Styrke kommunens informasjonsarbeid overfor landbruket. • Medvirke til å øke kunnskapsnivået spesielt med hensyn på klima og miljø, kulturminner og biologisk mangfold. • Bevare og videreutvikle de prioriterte kulturlandskapene. • Ivareta særpreget til landbrukets bygningsmiljø og gårdstun i kommunen. • Opprydding i miljøfarlig og skjemmende avfall på landbrukseiendommer.
Bakgrunn	Det er viktig for landbruket med et godt omdømme. Landbruket leverer fellesgoder til samfunnet som betaler for dette over statsbudsjettet. Det er derfor viktig at samfunnet forstår betydningen av disse fellesgodene. I tillegg er et godt omdømme svært viktig for rekrutteringen til næringen.

Tiltak	Styrke og systematisere informasjonsarbeidet.
Bakgrunn	Landbruket har stort behov for kompetanse, og landbrukets rammevilkår er i stadig endring. Det foreligger et potensial for landbruksforvaltningen til å styrke og systematisere informasjonsarbeidet som et bidrag til å møte disse utfordringene.
Aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Nyheter, nyhetsbrev eller tilsvarende aktiv bruk av kommunens hjemmesider. • Følge kommunens generelle utvikling med hensyn til bruk av sosiale medier. • Aktivt omdømmebygging ved holdningsskapende aktiviteter og bedre informasjon og kommunikasjon om rolle og bidrag til samfunnet. • Øke fokuset på likestilling i informasjonsarbeidet.
Ansvar	Plan og utbyggingstjenester.
Fremdrift	2014 – 2018.

Tiltak	Aksjon for rydding av jernskrap og landbruksplast.
Bakgrunn	I landbruket tas nye redskaper i bruk til erstatning for eldre. Når disse ikke lenger har verdi som deler, kan det være greit å få de ryddet bort og gjenvunnet materialene. Det kan være greit å ordne slikt i en større gjennomgående ryddeaksjon for et større område.
Aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Organisere en aksjon for rydding av jernskrap og landbruksplast i hele kommunen.
Ansvar	Bondelaget og Plan og utbyggingstjenester.
Fremdrift	2015.